

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Cap. V. De Tuscia, seu Hetruria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

DITIO MAGNI DUCIS, seu VERA HETRURIA.	VETVS	AGER FLO- REN- TINVS	{	Ditio Florentina cis Apenninum, seu Tusca.	{ Florentia: Florence.
				Ditio Flor. trans Apenninum, seu Romandiola Florentina.	
	NIVM.	AGER PISANVS.	{	Continens. Pifa: <i>Pife.</i>	
				Insulæ. <i>Melloria. Gorgona.</i>	
	NOVVM DOMI- NIVM.	AGER SE- NENSIS	{	Pars Mediterranea: <i>Sienne.</i>	{ <i>Grosseto.</i>
Pars Maritima, seu <i>Maremma</i> Insulæ: <i>Iluæ Elbe: Giglio, &c.</i>					
DITIONES MINORES INSERTÆ IN TUSCIAM	{	Dominium Plumbinense cum Iluâ Insulâ.			
		Status Præsidij: <i>Porto Hercole, &c.</i>			
		Comitatus Petiliani: <i>Petiglian.</i>			
		Ditio Radicofania: <i>Radicofani.</i>			
		Patrimonium Sancti Petri, cui insertus Comitatus Castrensis <i>de Castro, & Ronciglione</i> , de quibus in Statu Pontificio.			

§. I. Historica Hetruria.

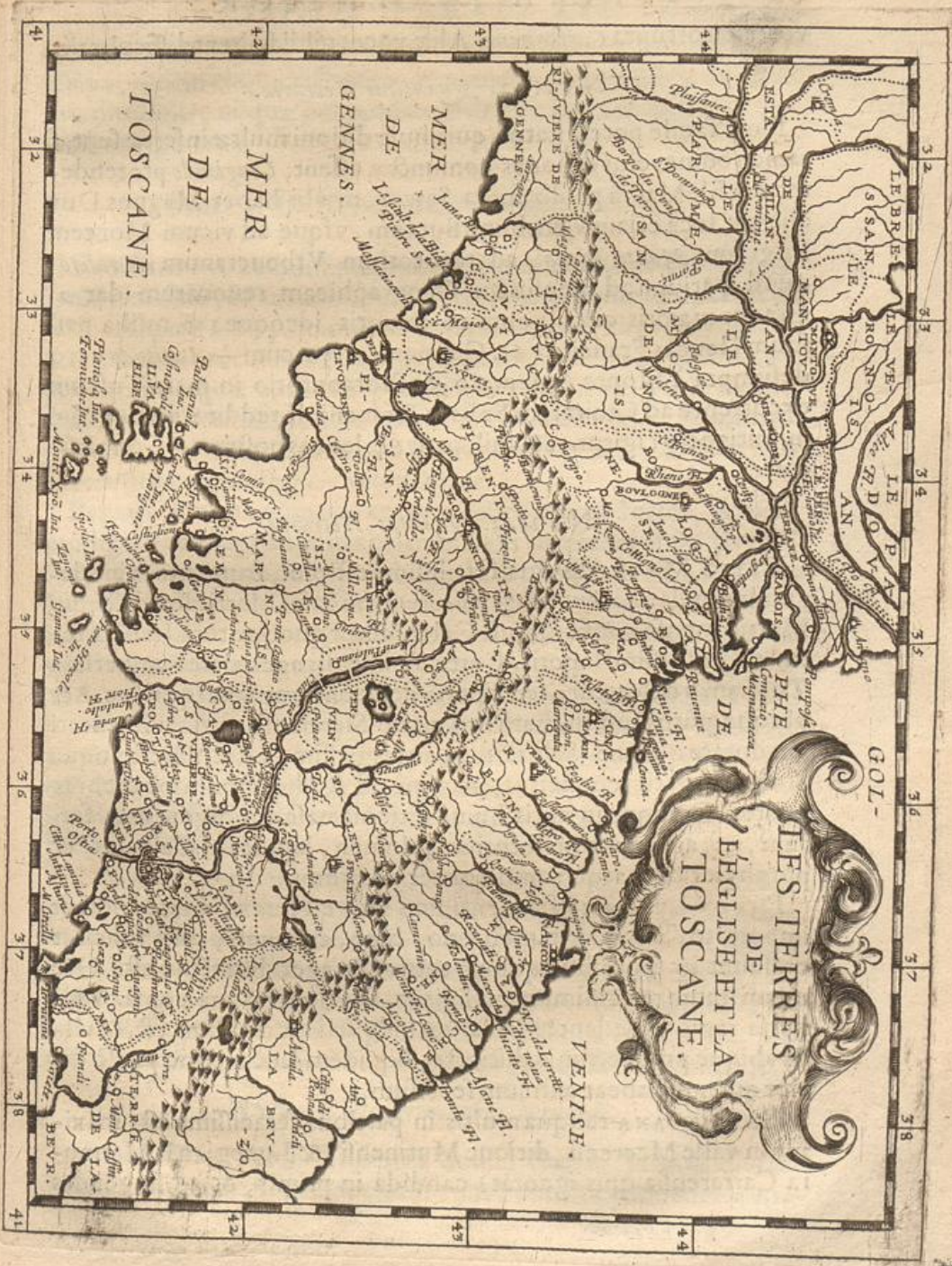
NVM. I. Nomen.

HETRURIAE nomen hæsit ditioni Magni Ducis, quia præcipua est, & maxima ut præmonuimus. Statuerat & Pontifex Cosmum Magnum Regem Hetruriz creare, sed cum id nimiam Duci conflaret inuidiam destitit: Atenim anno 1559. hunc Magnum Ducem Hetruriz creauit, quæ appellatio deinceps seruata est, licet aliqui Principes reclamarent.

LUNIGIANA verò nomen accepit ab vrbe Luna, cuius iam tantum visuntur rudera.

GRAFINTIANA, aliter CARFERONTIANA *Carfagnana*, nomen habere creditur, à oppido Caferoniano hodie *Petra Santa*, quam vocem ait Leander significare *Posterius Feronium*, vnde nata

VOX

entia
nce.
ras
Città
le.

Co-
cilio-
Pon-

cipuz
num
con-
Dulicèc

siam

no-
ants,
nata
vox

vox est corrupta *Carfignana*. Aliæ voces nihil habent difficultatis.

N V M. 2. *Quantitas Hetrurie.*

NON facilè potest statui, quia huic ditioni multæ infertæ sunt, si tamen omnes eius ditiones coniunctæ essent, *Longitudo* protenderetur à Fl. Macrà paulò supra Sarzanam ubi habet Magnus Dux aliquot loca etiam ultra hunc fluuium, vsque ad vicum Montem Frigidum *Monte Fredo*, ad territorium Vrbeuetanum *d'Oruico*, quod spatium ad mensuram Geographicam reuocatum dat 2. Gradus maioris circuli cum 10. minutis, ideóque 130. millia passuum, leucas Francicas 65. Germanicas 32. cum $\frac{1}{2}$. *Latitudo* verò desumpta à Monte Argentaro, & Promontorio in mare Tuscum excurrente ad Ciuitatem Solis in Romaniolâ reddit 2. gradus cum minutis octo: igitur 128. mil. pass. 64. leucas nostrates, Germanicas 32.

N V M. 3. *Qualitas Hetrurie.*

DITIO MAGNI DVVIS fertilissima est olei, frumenti, vini, leguminum: laudantur in agro Florentino casei Martiolini dicti, qui Martio mense conficiuntur. Celebrantur quoque totâ Italiâ Aretini exquisitissimi saporis. Certè Siennensis ager aleret vniuersam Tusciam si coleretur; sed operis deficientibus iam squallet. Aër vbique purus nisi in maritimâ parte Siennensis agri, ubi exteri vix durare queunt. Salutaribus aquis passim scatet. Hic quoque plurimum serici conficitur, maximè ad Radicofanum ob crebras Moros. Denique in agris huius ditionis nascitur argentum, ferrum, æs, atramentum sutorium, alumen, lapides alabastrites, & porphyreticus, atque omnis generis marmora.

DITIO LVCENSIS frumenti non satis est ferax, quare indiget importato; abundat tamen vino, oleo, castaneis, quæ feliciter crescunt in montibus quibus totus ille ager distinctus est. Hic etiam linum tenuissimum colligitur, sed non magnâ copiâ. Vniuersa regio accedente incolarum industriâ amœnissima est, & vilis vbique pulcherrimis distincta, siquidem Lucæ nemo paulò ditior qui non habeat æstiuum secessum.

GRAFINIANA reliqua multis in partibus feracissima est, maximè in valle Macrensi, ditione Mutinensi, & Lunegianâ. Marmora Carrarenfia quis ignorat? candida in primis, & ad fingendas

statuas exquisitissima. Vno verbo toto in hoc tractu vina generosissima, oleum exquisitissimum, vt taceam de metallicis ferri, & æris ditissimis, ad quæ purganda non defunt ligna in dorso, & radicibus Apennini.

NVM. 4. *De Moribus incolarum huius ditionis.*

FLORENTINI callidissimi sunt, & mercimoniis dediti, in quæ feruntur auidè, etiam nobiles. Diuites sunt in primis ex pannis & serico. Operæ nihil parcunt vt damnum euitent. In præliis optimi & sagaces habentur exploratores: de victoriâ tantum cogitant, de prædâ nihil, quæ virtus eis plerumque saluti fuit. Parci naturâ sunt, & tenaces. Ægrè admodum condonant iniurias, & zelotypiâ laborare dicuntur. Delicatè loquuntur in primis, & dialectus Florentina cæteris Italicis antepositur.

PISANI ad arma olim nati credebantur, omnes fortes, & vitæ prodigi, quæ magnanimitas etiamnum in iis elucet dum incumbunt in rem militarem. Quàm magnam & potentem olim habuere Rempublicam: quæ discordiis potiùs, quàm imbecillitate defecit. Iam eorum plerique literis vacant, & erudito perfruuntur otio, ex quo libertatem amisere.

SENESENS minùs attenti sunt ad rem suam, quàm reliqui Tusci, in victu splendidi, philoxeni, liberales. Nulla gens pro libertate acriùs pugnavit, cuius virtutis venerunt quoque in partem fœminæ. Aliquot annos iugum tulere impatientiùs, sed illud molliuit liberalitate suâ Magnus Dux, dum eis sæpe in annonæ caritate subuenit.

LVCENSES creduntur esse optimæ indolis, ingeniosi, solertes philoxeni, prudentes & libertatis suæ peramantes. Quamquam enim vicinum habeant Principem & cautum & potentem, & qui eis insidiatur (quia Luca olim Pisaniis vt aiunt subdita erat) ita tamen se gessere, vt eos ille non posset inuadere sine manifestâ iniuriâ. Vulgus hic nobiles impensiùs colit. Linguâ vtuntur iam minùs delicatâ. Parci sunt in rebus priuatis, magnifici in publicis.

NVM. 5. *De Principibus Mediceis.*

ANNO Christi 1530. Florentiâ deditâ Carolo V. post diuturnam obsidionem, sicut Imperator cum Pontifice conuenerat Ale-

xium Mediceum nothum Laurentij Ducem creavit. Sed dum ille se gerit impotētius interfectus est à Laurētio ei in Principatu proximo. Verūm dum ille fugit admisso crimine, Mediceæ factionis Principes Cosmum elegerunt tantūm annos 16. natum, qui matre licet dissuadente Principatum adiit, & demum ditionem suam sapientissimè ordinavit. Duxit vxorem filiam Petri Toletani Neapolitani Proregis, & Carolo V. semper charissimus fuit. Senensis Resp. diu luctata Gallis tandem victis & emissis, in potestatem Cæsaris venit primūm, postea à Philippo secundo concessa est Cosmo anno 1557. reseruatūm tantūm aliquot oppidis oræ maritimæ, scilicet Populonij ditione *l'Etat de Piombino*, & Præsidij statu, vbi *Porto Hercole*. Quomodo Cosmum Regem Pontifex creare voluerit, & vt constituerit Magnum Ducem suprà innuimus. Filium suum iugulauit eodem pugione, quo fratrem hic interemerat. Eius sibi profapiam vno aspectu videndam sistimus.

MAGNVS	FRAN-	}	PHILIPPVS qui infans obiit.			
	CISCVS		ELEONORA vxor Ducis Mantuani.			
COSMVS	DVX	}	MARIA vxor Henrici Magni Francor.			
	II.		Regis.			
seu			GARSIAS à patre iugularus.			
			IOANNES à fratre Garsia confossus.			
Primus,	FER-	}	COS-	}	FERDI-	COSMVS Tertius
	DVX		Secun-		DVX V.	& hæres.
	DVX		dus		CAROLVS MEDICÆVS	Cardi-
PRIMVS	DVX		DVX		nalis.	
	DVX		IV.		MATHIAS Præfectus Senensis.	
TUSCIÆ	III.				LEOPOLDVS.	
					CAROLVS Cardinalis Tusciæ.	
					LAVRENTIYS Medicæus.	

NVM. 6. De Politia Magni Ducatus Hetruriæ.

Dvx hîc potest omnia, & Consilium eius priuatum ex paucis admodum constat: Indubiis & arduis adhibet Consultores 12. Nobiles, partim Doctores, partim in Legationibus versatos

apud exteros Principes. In rebus bellicis interrogare solet Tribunos militares qui experientiâ cæteris præcellunt. Crimina capitalia ad Cancellarium Principis, & Secretarios solent referri. Florentiæ & Senis nihil immutatum de iure, quo tempore libertatis utebantur.

OPES PRINCIPIS. Ordinarius eiusreditus est, terdecies centena millia ducatorum, hoc est vt loquimur millio vnus cum trecentis ducatorum millibus, ex quâ summâ expendit octies centena millia in præsidia, in peditum, equitumque turmas atque alas. Impensæ maritimæ huc non veniunt in rationem, nam colliguntur ex decimis Cleri, ordine S. Stephani, & spoliis hostium. Cùm res exigit petere potest à suis subditis mutuam summam, modò ea non excedat 5. millia ducatorum, rùmque eis assignat redditus suos vt summam oblatam recuperare queant; sicque facilè, & breui tempore ingentem summam conficere potest, nemine reclamante, aut tergiuersante, ne gratiâ sui Principis excidat. Certè Ferdinandus Dux seposuisse dicitur 10. aut vt alij volunt 20. milliones, præter gemmas, & monilia maximi pretij. Fruitur & in regno Neapolitano Principatu **CAPISTRANI**, ex quo percipit quotannis 27. millia aureorum. Possidet & aliquid in Hispaniâ, quare se adoptari curat inter indigenas diplomate Regio, vt taceam hîc quatuor Palatia Romæ cum 7. millibus aureorum annui fructus.

VIRES MILITARES TERRESTRES. Habet Dux perpetuò descriptam militiam 36. aut 38. millium peditum, qui statis diebus per Tribunos & Centuriones suos ad arma exercentur. Ab hac militiâ nemo excluditur præter Clericos, & Scholares. Qui autem militant magnis fruuntur privilegiis. Potest autem Dux copias illas Florentiam euocare facilè, quia hæc sita est in medio ditionis. Habet & fossores suos atque operas *Gastadours*, quibus vitur tempore pacis ad muniendas, aut instaurandas arces. Prætorianos Heluetios centum habet sui corporis Stipatores armatos lorica, & pila *hallebarde*, Cataphractos equites centum alit, Velites quadringentos, præter nobilium luculentam turmam quæ Principem numquam deserit. Equestres copię mille quingentos non superât, de præfidiariis statui non potest, quia numerus modò augetur, modò minuitur, vt res postulant.

MARITIMÆ VIRES. Mari Dux plurimùm potuit, ex quo Cosmus Magnus à Carolo V. obtinuit Iluam Insulam cedentibus

spontè Apianis. Tum enim portum Ferratum muniuit, & Cosmopolin condidit, vt dicemus in Iluâ Inf. Hic portus maximarum nauium capax, & armamentarium alterum, nam primum Pisis erat. Educebat olim 12. triremes, aliquot hexeres *des Galeasses*, Gaulos maiores duos *deux Galions*, quibus utebatur ad merces subuehendas. Porro ad robur militiæ maritimæ anno 1571. Columbus instituit ordinem S. Stephani, cui præest Dux ipse. Ordo is auctus est multis priuilegiis à Pio V. Pontifice. Equites numerat LX. ex diuersis nationibus, Commendas habet centum, & 30. millia ducatorum. Tormenta bellica plurima in dies conflant, certè 150. Florentiæ pulcherrima visuntur.

NVM. 7. De Lucensi Rep. eiusque Politia.

LUCENSIS ciuitas maximè creuit cùm Castrucio Castricano tyrannidem Florentiæ exercente oppressi ciues Florentiâ excessere, & serici panni cõficiendi artem in hanc urbem potissimùm inuexere. Libertate fruituriam ab anno Christi 1436. Et Reip. huius fundamentum est, Senatus per quem magistratus & leges constituuntur. Sed Senatus ex tribus hominum generibus constat: alij enim Senatores sunt ordinarij, eamque dignitatem per annum exercent; alij extraordinarij, & prout videtur è Rep. à prioribus assumuntur; alij denique subrogantur in locum demortuorum, & eorum quoque annum munus est. Senatores in vniuersum centum sexaginta, vt plurimùm ordinarij centum viginti. Iam ciuitas vniuersa distributa est in 3. partes: 1. dicitur S. Saluatoris: 2. S. Paulini: 3. S. Mauritij, ex tribus his partibus terni seliguntur, qui supremum magistratum constituunt, quem *Signoriam* vocant, quibus additur Vexillifer vulgò *Gonfalonarius*, Reip. caput, qui per vices primò ex primâ parte, deinde ex secundâ, ac demum ex tertia seligitur. Tertio quoque anno eliguntur, & excepto Gonfalonario, singuli dicuntur *Antiani*. La *Signoria* palatio se continet, & sumptibus publicis alitur, nec exire potest sine capitis periculo. Ex iis Commendator eligitur; tres à secretis qui de crimine maiestatis iudicant, & in hac parte Gonfalonario præcellunt. De alijs magistratibus legatur liber de Italiæ Principibus, in quo hi satis accuratè expressi sunt, atque distincti.

VIRES. In ditione suâ numerant Lucenses 18. millia expedito-

rum militum; duo millia ex Grafinianâ educere possunt, qui omnibus Italicis anteponuntur. In vrbe tres Tribuni, singuli in singulis partibus, quibus parent duo millia expeditissimorum hominum. Itaque dum res flagitat momento temporis sex hominum millia disponuntur. Vrbs maioribus propugnaculis vndecim præcingitur & munitur, & in singulis milites 50. cum *Commissario* vt vocant; vrbs hæc accuratissimè seruatur. In vrbe quoque horrea publica quibus Status vniuersus annos duos ali possit, ipsa ciuitas Luca annis septem si obsideretur, quare identidem frumenta, &c. mutantur. Centum milites ab urbano magistratu eliguntur, quorum patria quinque milliariibus absit à ciuitate, sed hi neque Lucenses esse possunt, neque subditi Magni Ducis, neque plures quàm quinque ex eodem oppido, seu vico. Iis capitale est noctu muros vrbs conscendere, solis enim ciuibus custodia vrbs nocturna committitur.

DIVITIÆ. Reditus eius Reip. sunt centum quinquaginta millia aureorum, ex solis vectigalibus serici, salis, farinae, & omnium mercium: hinc quoque ex publicis furnis aliquid pecuniæ conficitur, omnes denique in Remp. benè animati atque libertatem, se suâque omnia commodis publicis libentissimè deuouent.

N V M. 8. *De aliis Principibus Hetruriae.*

REX HISPANIÆ antea duas ditiones habebat, aut seruabat in Hetruriâ, ditionem Plumbinensem cum parte Insulæ Iluæ, & Statum Præsidij, vbi Portus Hercules *Porto Hercule*, Orbitellum, & Telamon Portus *Orbitello*, & *Telamone*. Pendebat harum ditionum regimen à Prorege Neapolitano, quoniam ab eo faciliùs iuari possunt. Nunc Plumbinensem agrum & partem Iluæ perdidit, Galli accuratè seruant.

PRINCEPS MASSÆ, & MARCHIO CARRERÆ ex Cibis oriundus est, qui teste Sansouino origine Græci sunt: ex hac familia orti duo Pontifices summi, & 8. Cardinales. Sub initium huius sæculi huic ditioni præerat Albericus Cibo, quo annitente factus est Principatus, qui antea tantùm Marchionatus erat. Is duxerat Ricardam Malespinam, vnde factum est, vt deinceps Malespinæ nomen Ciborum nomini adiungeretur; ex eâ suscepit Alderanum qui reliquit tres filios, Carolum, Alexandrum, & Ferdinandum,

& ante patrem obiit; in præsentia Carolus rerum potitur. Tractatus de Principibus Italiz ei tribuit annuireditus octoginta aureorum millia; alij quinquaginta, alij denique tantum viginti octo millia. Aiunt etiam eum esse in clientela Regis Hispaniz, & ab eo percipere quotannis tria millia aureorum; ex suis subditis armare posse tria peditum millia, & equites trecentos. In Agro Pisano habet Dominium ANIANI *d' Agnano*, vnde pender à Magno Duce; in Umbria Comitatum FLORENTILLÆ *de Fiorentillo*, vnde à Summo Pontifice; denique in regno Neapolitano Ducatum AIELANVM *d' Aiello*, vnde ab Hispano.

PRINCEPS MALESPINÆ præcipuus primarium habet oppidum Fossam nouam *Fosdinouo*, aliter *Fornouo*, & *Fuordinouo*, eius quæque domus Principes 30. quæ oppidis, quæ burgis, quæ vicis potiuntur in Lunegiana & valle Macrensi, sed ditioni Magni Ducis omnia hæc loca implicata sunt. Domus Malespinarum annuireditus dicitur supra 50. aureorum millia possidere.

COMES PETILIANI ex familia Ursinorum vnicam urbem habet inter Agrum Senensem & Castrensem; annui reditus habere dicunt aliqui 12. millia aureorum; alij tamen ferè octodecim millia ei tribuunt.

DOMINVS POPVLONII, *le Seigneur de Piombino*, & ILVÆ Insulæ, & *de l'Isle d'Elbe*, oriundus est ex Apianis, quorum primus Iacobus Apianus dictus est à pago Apiano in ora Pisanâ, qui cum amanuensisset Petro Senensium Dynastæ, cum postea cum filiis interemit, Galeatio Pisas addixit, qui vt ei gratiam rependeret Populonium cum Insulâ Iluâ ei adiudicauit. Eius Iacobi familia ita se habet.

IACOBVS Primus, Dominus Populo- nij.	G E- RAR- DVS	IA- CO- BVS II.	EMA- NVEL	IA- CO- BVS III.	IA- CO- BVS IV.	IA- CO- BVS V.	IACOBVS VI. nepos Ioan- nis Cardina- lis Saluiati, sub tutela matris reli- ctus.
			no,				
			NETVS aliis.				

Nunc obtinetur à Ludouisis, & ditionis eius Dominus dicitur Ludouicus *Ludouisso*. Sub Iacobo VI. Iacobus Lunensis Hispanus Dux Caroli V. Imp. hanc ditionem occupauit, & præsidio fir-
ma-

mauit. Insula quoque Ilua partim Hetruria Duci, partim Hispanis postea cessit, nam hi Portum Longonem munierunt, ille Portum Ferratum vbi Cosmopolim condidit. Sed ante paucos annos Populonio, & Portu Longone eieci sunt Hispani à Francis nostris. Hæc ditio Domino suo ante aliquot annos quadraginta millia aureorum reddebat.

§. 2. Descriptio Geographica Tuscia, seu Hetruria.

N V M. I. De *Grasimiana*, *Carfagnana*.

DITIO DVCIS } Vbi Castrum Nouum: *Castro Nuouo*, de hæc
MVTINENSIS: } ditione egimus Num. 4. §. 4. cap. 3. huius
Carfagnana. } libri, quem locum consule.

DITIO } FILATERRA: *Filaterra*, olim in Malespinarum ditio-
ne; nunc locus munitissimus Ducis contra Ge-
MAGNI } nuenses, & Hispanos Pontremulenses: caput est
Marchionatus.

DVCIS } RVPES SIBYLLINA: *Rocca Sibyllina*, oppidum quo-
que munitissimum in eodem tractu.

IN } Maliana: *Magliana*.

VALLE } Castilio: *Castiglione*.

VALLE } Casulæ: *Casola*, versus ditionem Lucensem.

M A- } Fauitianum: *Finzano*.

CRANA } Verrucula: *Verrucola*, Tusca cognominata.

CRANA } Bagnonum: *Bagnone*, ad Fl. cognominem.

& AD } FLVVI IN } Bagnonus: *Bagnone*.
MACRAM } Tauaronius: *Tanarone*.
CADENTES } Vtella: *Vtella*.
Bardinus: *Bardino*. } Valles pera-
mænas de-
currentes.

A PEN- } LOCA INCVR- } Iussolium: *Iussolo*.
NINVM. } RENTIA IN } Riccium: *Ricco*.
AGRV M GE- } Groppolium: *Grop-*
NVNENSEM } poli. } Trans flu-
uium Ma-
cram ia-
cent.

DITIO M. DVCIS IN- } Arbianum: *Arbiano*.
SERTA INTER LVNE- } Stadanum: *Stadano*.
GIANAM ET AGRVM } CAPRIOLA: *Caprignuolo*.
GENVENSEM. } Villa: *Villa*.

Parall. Geogr. Tom. II.

SSfff

TERRI-
TORIVM
SARSA-
NENSE,

*le Territoire
de Sarzana,
Genuensis
ditionis.*

SARSANA: *Sarzana*, ciuitas Episcopalis, cui primum Episcopum dedit Nicolaus V. condita ex ruinis Lunæ, vt ait Volaterranus.

Fanum S. Stephani: *Sara-Steffano*.

SARSANELLVM, *Sarzanello*, in colle posita vrbs à Castrucio Lucensium Dynastâ, antea dicta *Batisolis* propugnaculum vt vocabant incolæ, postea egregiè communita à Perino Fregoso Duce Genuensium.

Lunæ rudera: *Luna destrutta*, paulò supra Macræ Fl. ostium.

PRINCIPATVS
MASSÆ, &
MARCHIONA-
TVS CARRE-
RÆ, aliter
LVNEGIANA,

*Stato di Massa, & di
Carrera ò Lunegia-
na.*

MASSA: *Massa*, Lunegiana cognominata, ad discrimen alterius de quâ postea in agro Senensi.

CARREA, olim nunc Carrera: *Carrera*, vnde montes nomen habent, ex quibus marmor effoditur, vulgò dictum malè Genuense; Leander putat hoc marmor dictum esse à voce Tuscâ *Cariara*, quæ Lanam fonat.

Lauentia: *Lauenza*, ad Torrentè cognominè Nucetum: *Noceto*.

Frigidum: *Frigido*, ad Torrentem eiusdem nominis.

Orus Nouus: *Orto Nuovo*.

Graniana: *Gragnana*.

DITIO
PRIN-
CIPVM
MALES-
PINA-
RVM,

*l'Etat des
Malespines.*

FOSSA NOVA: *Fosdinouo*, aliter *Fornouo*, & *Fuordino-uo*, præcipuum oppidum familiæ Malespinarum cultissimum & elegantissimum.

Villa Francica: *Villa-Franca*, ad confluentias Bagnoni in Macram.

Vla: *Vla*, ad confluentias aliquot fluminum in Macram; in nouis tabulis collocatur in ditione Genuensi.

Graniola: *Gragnola*.

DITIO
MAGNI

PETRA SANCTA: *Pietra-Santa*, nobile oppidum vbi olim Fanum Feroniæ, dicta postea Petra Sancta à

i pri-
ita ex

rbs à
Bai-
ostea
e Ge-

lactr

nata,
agro

vnde
mar-
Ge-
r di-
e La-

inè.
dem

Amo-
arum

gno-
Ma-
Ge-

vbi
ta à

DVCIS
INTER
LVNE-
GIA-
NAM,
&
DITIO-
NEM
LVCEN-
SEM.

Desiderio Longobardorum Rege ad abolendam memoriam prophanæ deæ, quasi posterius Feronium. Id tamen negat Volaterranus, & hoc oppidum ait conditum à Lucensibus, & sic dictum quòd pro iis de hoc oppido contra Genuenses Cæsar pronunciaffet.

Saltus Cerui, seu Ceruia: *le Sault de la Biche*, Italis *Salto della Cerna*, domus peramcena M. Ducis Herurizæ.

Arx Motronis: *Mostrone*, ferè ad ostia Fluminis Verfilizæ, *Versiglia*; vetus propugnaculum, olim ademptum Florentinis, & redditum Lucensibus à Carolo Sicilia Rege.

LACVS CERUIA: hodie *Lago di Monte Ignoso*.

DI-
RITO-
RIVM
LV-
CENSE,
CEN-
SIS,

TER-
RITO-
RIVM

LVCA: *Luca*, nobis *Luques en Toscane*, de cuius nomine vide multa fabulosa si otium est apud Leandrum; sita est ad alueum Anseris Fl. *Serchio*, trium millium passuum, cum undecim propugnaculis firmissimis. Circa urbem palatia pulcherrima, & villæ magnificentissimæ, in quibus aliquam anni partem rusticantur Lucenses.

CASA MAIOR: *Cà maggiore*, vrbs lepida & munita, ex cuius pede fluit fluuiolus dictus *Fiume Lucese di Cà maggiore*.

MONTANIOSA: *Montagnoso*, aliter *Mont Ignoso*, vrbs sat honesta in limite Lunegianzæ, & egregiè firmata atque instructa.

Colodium: *Colodi*, ad Fl. Colodum *Coldo* in limite agri Florentini.

le Luquois.

Massanicolum: *Massantoli*, vnde lacus nomen habet.

VIARERIVM: *Viaregio*, statio, seu vt vocant plaga, quâ tantùm mare attingunt Lucenses, & omnia sibi necessaria subuehant.

VICARIATVS } MINVCCIANVM: *Minucciano*, oppidum
MINVCCIANVS } in monte situm satis munitum.

*la Repu-
blique de
Luques.*
 VICARIATVS }
 CASTILIONÆVS }
*Vicaria di Casti-
glione.* }
 CORSILIANVM: *Cusfigliano.*
 Albanum: *Albiano.*
 CASTILIO: *Castiglione*, vrbecula mu-
 nita, opposita Castro Nouo Ducis.
 Mutinensis.
 Mons & vicus S. Peregrini: *San-Pel-
lerino.*
 FLVII }
 REIP. }
 LV- }
 CEN- }
 SIS. }
 SERCIVS, olim Anser, nunc *Serchio*, per mediam Gra-
 finianam decurrens, & supra Lucam defluens.
 Lima: *Lima*, in Sercium cadens.
 Ostorius: *Ozzori*, Sercium Fl. connectens cum lacu
Bientina, seu *di Sesto*.

NVM. 2. De Ditione Magni Ducis, seu tribus Rebuspublicis, aut agris eius ditionem constantibus.

SECT. I. Ditio Florentina, le Florentin.

VR- }
 BES }
 & }
 MI- }
 NO- }
 RA }
 LO- }
 CA }
 AGRI }
 FLO- }
 FLORENTIA: *Fiorenza*, nobis *Florence*, pulcherrima ci-
 uitas, quam in duas partes inæquales scindit Fl. Ar-
 nns, & quatuor pontibus eximiis iungitur. A Barba-
 ris olim pessimè accepta magnificè reparata est à Ca-
 rolo Magno, quieam 150 turribus munit. An. 1287.
 à Rodolpho Imperatore libertatem redemit sex au-
 reorum millibus, tandem ad Mediceos deuoluta ca-
 put eorum ditionis constituit. Ad quinque pass. mil-
 lia ambitus eius extenditur. Palatium habet anti-
 quum Ducis pulcherrimum, & ditissimum. Arcem
 item habet vnam *Citadellam*, & duo propugnacula, vt
 populus in officio contineatur.
 Incisa: *Ancisa*, Francisci Petrarchæ natale solum.
 Mons Lupi: *Monte Lupo*, in colle ad confluentias Pefæ
 in Arnun.
 Empoliz: *Empoli*, castrum ad Arnun Fl.
 Certaldum: *Certaldo*, ad Fl. Elsam, vnde maiores Bo-
 catij.
 Fanum S. Miniati, aliter San-Miniatum cognomento
 Teutonis: *San-Miniato*, conditum à Desiderio Rege

- Longob. & reparatum, ac munitum à Friderico II.
 Collis: *Colle*, vrbecula prope quam nascitur Fl. Elsa.
 Pongibontium: *Poggio Bontio*, olim Bonitium appella-
 tum, à Carolo I. Siciliæ Rege venditum Florentinis.
- REN- Poggium Imperiale: *Poggio Imperiale*.
 Castrum Florentinum: *Castel Fiorentino*.
 Fanum S. Geminiani: *San-Gimignano*, vrbecula lepida,
 & aliquot palatiis ornata: eius vina celebrantur.
- TINI Barberinum: *Barberino*.
 Fanum S. Donati: *San-Donato*.
 Fanum S. Ioannis: *S. Gioanni*, vbi vinum Tribianum
 celeberrimum.
- CIS CAMALDVLORVM COENOBIVM: *Camaldoli*, in altissi-
 mis montibus, vbi viri parem Angelis vitam degunt,
 caput eius Ordinis est.
 Serauallis: *Seraualle*.
 Aluernus Mons: *Monte d' Aluerno*, Stigmatis S. Francisci
 celeberrimus.
- AR- Pons S. Stephani: *Ponte San-Stephano*, vbi Tiberis ponte
 iungitur.
- ARETIVM: *Arezzo*, vrbs olim potentissima, nunc sita in
 campis peramœnis: inde natus Aretinus poëta male-
 dicentissimus. Diu Florentia de Principatu disputa-
 uit cum Episcopo Guidone hîc rerum potente.
- NVM Castilio Aretinus: *Castiglione Aretino*, oppidum frequens
 & perhonestum, Leandro.
- FLV- Angularium: *Angliarth*, celebre victoriâ Florentinorum,
 & viâ quam duxit Guido Petramala Aretinorum Epi-
 scopus.
- VIVM CORTONA: *Cortona*, cuius muri ab Aretinis disiecti,
 quando iugo seruitutis grauissimo vrbs oppressa est.
 Ei dedit Episcopum Ioan. XXII. Aretinæ Diœceseos
 parte imminutâ.
- MONS POLITIANVS: *Monte Pulciano*, amœnum oppi-
 dum in colle situm, patria maximorum virorum An-
 geli Politiani, & Card. Bellarmini.
- FERRI- BVREVS S. SEPVLCHRI: *Borgo di San-Sepulchro*, di-
 TORIVM | tionis Pontificiæ, & oppignerata Florentinis ab

- BURGI S. Eugenio IV. duodecim aureorum millibus:
 SEPVLCHRI. locus est permunitus.
- PISTORIUM: *Pistora*, nobis *Pistore*, non procul à Stella
 Fl. de cuius nomine lege Leandrum suo more fabu-
 lantem. Hęc urbem mœnibus cinxit Desiderius Rex
 Longobardorum, sed hęc difiecta à Florentinis; nunc
 respirat post varios motus.
- BARGA: *Barga*, in monte non procul à Sercio Fl.
 Mons Caroli: *Monte Carlo*, arx munitissima.
- & Altus passus: *Alto Paschio*.
 Bientina: *Bientina*, oppidum vnde lacui nomen.
 Pescia: *Pescia*, ad fluum cognominem in valle item
 cognomine.
- CARMANIANUM: *Carmignano*.
- SUMMANUM: *Monte Summano*.
- SERAUALLIS: *Seraualle*, in valle Niuolina: *Val Nicuole*.
- VITULINUM: *Monte Vetolini*, in eodem tractu.
- MONS CATINVS: *Monte Catino*, ad quam urbem Vgutio
 Phaseolus victoriam illustrem de Florentinis retulit,
 quando capti plurimi, vrbs expugnata est.
- PRATVM: *Prato*, ad Bisentium Fl. *Bisenzio*, conditum à
 Friderico II. numeratur inter quatuor Castra Italiae,
Prato in Toscana, &c. Seruatur hęc cingulum B. Virgi-
 nis: An. 1512. à Raymundo Cardona pessimè excepta
 est hęc ciuitas.
- PRATOLINUM: *Pratolino*, peramœnus Ducis secessus &
 magnificentissimus.
- CASTELLUM FRANCUM: *Castel Franco*.
- TERRA NOVA: *Terra Nuova*, oppidum ab Episcopo Areti-
 no olim muris clausum, patria Poggij viri doctissimi.
- FÆSVLÆ: *Fiesoli*, in monte supra Florentiam tribus aut
 quatuor circiter milliaribus; ad hęc urbem olim cen-
 tum millia Gothorum à Stilicone cæsi sunt: vrbs est
 Episcopalis, destructa an. 1024. à Florentinis cùm
 Fæsulani agerent diem sacrum S. Romulo.
- MUGELLUM: *Mugello*, oppidum vnde valli nomen *Mugel-
 lano*.
- FANVM S. MARTINI: *San-Martino*, locus munitissimus

- in colle, inchoatus à Magno Cosmo, & deinde perfectus à filio.
- NVM Scarperia, & Scarparia: *Scarperia*, oppidum in planitie, sic dictum quòd situm sit ad pedem, seu vt vocant Itali ad Scarpam Apennini; conditum à Florentinis 1313. concidit horrendo terræ motu ex parte 1342.
- FLV- VALLIS VMBROSA: *Vall' Ombrosa*, nobis *Val Ombrose*, vbi religiosè vixit Ioannes Galbertus Florentinus anno 1070. & nouum vitæ genus religiosum instituit; caput eius ordinis est.
- VIVM
- CIVITAS SOLIS: *Citta di Sole*, vrbs elegans & munita, non procul à Foro Liuio *Forli*, contra Romandiolam, firmissimum propugnaculum incurrens in agros Pontificios.
- VR- BES SAXVM SIMONIS: *Sasso di Simone*, perperam *di Limone*, arx firmissima, crepidini montis affixa, incurrens in agrum Vrbinatem.
- &
- AR- Fanum S. Sophiæ: *Santa Soffia*, inter montes castellum. Castro-Carum: *Castro Caro*, olim Salsabium, quia hic fons aquæ falsæ, teste Blondo, splendidum oppidum.
- CE S Planetum: *Pianeta*, arx in colle munitissima, iuxta quam templum S. Mariæ Planetinæ.
- RO- Duadula: *Duadola*, haud inhonestum oppidum. MAN- Porticus: *Portice*, patria Ambrosij Monachi Camaldulensis, qui egregiam nauauit operam in Concilio Florentino. Iuxtà locus est, quem Infernum vocant, de quo in Miraculis.
- DIO- S. Maria in Balneo: *S. Maria di Bagno*, aliter nudè *Bagno*, sic dictus locus ab aquis medicis.
- LÆ Balneum S. Petri: *S. Petro*, locus pariter amoenissimus.
- FLO- Florentiola: *Fiorenzuola*, oppidum conditum à Florentinis, & egregiè excultum atque elegans, vt ait REN- Leander.
- TI- Petra Mala: *Petra Mala*.
- NÆ Castilio Gattenfis: *Castiglione di Gatte*.
- LACVS BIENTINVS: *di Bientina*, aliter *di Sesto*, ita dictus à AGRI duobus locis, quorum alter Florentinorum est, alter Lucensium. Fv.

FLOREN- FUCECHIVS: *Fucechio*, à Burgo nomen habet, & in
TINI. eum aliquot fluuioli cadunt, quorum præcipuus
Pescia.

FLVII AGRI FLORENTINI.	ARNVS oritur ex Apenni- no, & in circulum actus, Glaniq; coniun- ctus spre- to eius alueo in Occidē- tē vergit, & in eum multi fluuioli cadunt.	A S E P T E N T R I O N E	<i>Pescia</i> : <i>Pescia</i> , ad oppidum cognomine.
		<i>Ombro</i> : <i>Ombrone</i> , ex agro Pistoriensi ortus.	
		<i>Stella</i> : <i>Stella</i> , Pistoriam irrigans.	
		<i>Bisentius</i> : <i>Bisentio</i> , Pratum alluens.	
		<i>Marinus</i> : <i>Marino</i> , Bisentio mixtus.	
		<i>Sterfolus</i> : <i>Sterzolo</i> . { Florentiæ prædia	
		<i>Munio</i> : <i>Mugnone</i> . { irrigantes.	
		<i>Siena</i> : <i>Siene</i> , multis riuulis auctus, par Arno, in eum cadit.	
		A M E R I D I E	<i>Era</i> : <i>Era</i> , ex Volaterrano agro emergens.
		<i>Elsa</i> : <i>Elsa</i> , vnde Valli pulcherrimæ nomen.	
<i>Pesa</i> : <i>Pesa</i> , ad Montem Lupi cadens in Ar- num.			
<i>Ema</i> : <i>Ema</i> . { simul iuncti infra Floren- <i>Gronius</i> : <i>Grone</i> . { tiam Arno miscentur.			
<i>Ambra</i> : <i>Ambra</i> , non procul à Glani iungi- tur Arno.			

SECTIO II. *Ditio Pisana antiqua, le Pisan.*

VR-
BES
&
MI-
NO-
RA
LO-
PISA: *pisa*, nobis *Pise*, olim potentissimæ Reip. caput,
quæ Sardiniam ex manibus Sarracenorum vindicauit,
Carthaginem domuit, cuius Regem victum ad
Pontificem deduxit, à quo baptizatus est: Regem
Maioricæ Sarracenum cecidit, eiusque filium ac vxo-
rem in vinculis habuit, ac restituit regno. Egregiam
quoque nauauit operam Christianis Orientalibus,
domuit sæpe Genuenses, Pontifices restituit. Ab
Vgolino Tyranno malè excepta est, prodita à popu-
lari suo Florentinis, restituta libertati per Carolum
VIII. Franciæ Regem, demum ad Ducem Hetru-
riæ deuoluta est. Illustrem habet Academiam, & se-
des est equitum S. Stephani. Sita est ad Arnum paulo
antequam cadat in mare.

Parall. Geog. Tom. II.

T T t t

- Fanum S. Petri ad Gradus: *San- Pietro di Gradi*, vbi ser-
uatur lapis in quo tres guttæ sanguinis S. Petri.
- CA } LIGVRNVS PORTUS: *Porto di Linorno*, nobis *Liuourne*, seu
Ligourne, portus olim Pisanorum, sed vrbs diruta est à
Genuensibus, tum pace facta ad Pisanos rediit; inde
Florentinis paruit, vindicata à Carolo VIII. Rege
FRÆCORUM: demum in ditionem Magni Ducis tran-
sit qui eâ vitur pro nauali suo. Præiacet portui in sco-
pulo Pharus, iactaque moles quæ portum claudat:
ORÆ } locus ille quondam cæli grauissimi, nunc gratissimo
fruitur, paludibus exsiccatis: quinque aggeribus præ-
cingitur, & duplici propugnaculo.
- MA- } Fanum S. Saluatoris: *Il Saluatore*.
- VADA: quondam Volaterrana dicta: *Vadi*, sic dicta ab
inflexione littoris, quod enim Romanis est *verro*, hoc
erat Tuscis *vado*, ait Leander.
- RITI- } Bulgarium: *Bolgari* oppidum nonnihil disunctum à lic-
tore, frumenti copiâ, & frugum diues, sed vbi aquæ
dulces ferè defunt.
- MÆ. } Castanicum: *Castagneto*, in colle situm nonnihil à mari
recedente.
- Turris Sancti Vincentij: *Torre à S. Vincenzo*, cuius regio
saltuosa; iuxta rudera magnæ vt putatur vrbs, de quâ
vide Leandrum.
- INSV- } CORSICA: *la Corse*, dicitur ad Pisanos pertinere, ideò
LÆ } que Magnus Dux ei imminet.
- PISA- } LAVMELLVM, olim Mænaria: *Melloria*, Pisanorum
NO- } clade nobilitata, è regione Ligurni.
- RVM. } Vrcos, seu Gorgon: *Gorgona*, in medio mari cum arce
fat munitâ.
- VR- } VOLATERRÆ: *Volterra*, de quâ vide multa apud Lean-
BES } drum; in monte sita non procul ab Erâ, & Cecina flu-
& } minibus. In hac vrbe mons Vlimentum dictus, ex
quo fons fluit, de quo in Miraculis, & de aliis miran-
dis huius agri. Euerfa est olim ab Hungaris, restituta
LO- } ab Othone I. tandem Florentinis cessit, & Duci Ma-
CA } gno.

- Pons Eræ, *Pont à Era*, locus nobilis victoria Florentinorum de Pisanis.
- M E-
D I-
T E-
R A-
N E A } Verrucula: *Verrucola di Pisa*, in monte olim arx permunita, nunc diruta.
Collis Saluiati: *Colle Saluiati*, Marchionatus caput.
Mons Catinus: *Monte Catino*.
Resinianum: *Resignano*.
Mons Viridis: *Monte Verde*.
- AGRI } Labianum: *Labiano*, vbi magna copia Atramenti Sutorij *de Vitriol*.
- PISA-
N I. } Rupes Sillani: *Sillano*, aliter *Rocca di Sillano*, munitissimus naturâ locus.
Fanum S. Armassij: *Sant-Armazzio*, locus amœnissimus, & aquis egregiè riguus.
- FLV-
VII } ARNVS: *Arno*, qui hîc in mare defluit, sed priùs duabus fossis immixtus in lacum Ligurniensem.
AGRI } ERA: *Era*, cadit in Arnum ferè ad pontem Eræ, & recipit multos fluuiolos.
PISA-
N I. } Cecina: *Cecina*, in agro Volaterrano natus, ac multis fluuiolis, & torrentibus auctus cadit in mare ad Vada: ab eo vallis peramœna, & fertilissima nomen habet.

SECTIO 3. *Ditio Senensis, Territoire de Sienne, aliter le Sienois.*

- V R-
B E S } SENA: *Sienna*, nobis *Sienne*, nobilis & perantiqua ciuitas, cuius etiam Polybius meminit, vt diximus superiore libro; errat ergo Blondus qui vocat eam urbem nouam, & eius initium reuocat ad Ioannem XVIII. aut Carolum Martellû. Hîc nobilis ædes B. Virginis, cui se addictam ciuitas putat, & litteras etiam ab eâ missas iactitat. Celebris est & natalibus S. Catharinæ Senensis, & B. Ioannis Columbani. Arcem habet pentagonam instructissimam.
- &
- L O-
C A } Bonus Conuentus: *Bon-Conuento*, vrbecula fat lauta.
M I-
N O-
R A } Mons Ilcini: *Monte Ilcino*.
MONS ALCINOI: *Monte Alcino*, vino suo nobile oppidum: à quo non procul Mons Oliuetus inclytus institutione Monachorum qui Montis Oliueti dicuntur,
- I N

- quos contraxit Bernardus Prolemæus Senensis anno 1407.
- PIENCIA: *Pienza*, facta ciuitas à Pio II. qui antea Æneas Syluius dicebatur, quòd hîc natus esset, patre exulante: dicebatur antea Corfinianum, & anno Christi 1545. ingentem calamitatem ex terræ motu passa est.
- ME- Clusium: *Chiusi*, ad Fl. Glanin *Chiaua*, nunc ruinis deformatum iacet: vide lib. superiorem.
- DI- Palia: *Paglia*, ad Fl. cognominem.
Balnea Petrioli: *Petrinolo*, ægrorum concursu etiamnum celebrata; meminit eorum Martialis.
- TER- Fanum S. Quirici: *San-Quirico*, à Zenobio quodam conditum, ait Leander; olim Vmbro dicebatur locus: castro sat munito iam firmatum est.
- RA- MASSA: *Massa*, Veibeni Massi Principis opus, antiqua vrbs, ad quam inuenta ante aliquot annos pretiosa aluminis fodina: caput est Principatus, qui pendet ex Rege Hispaniæ. Incumbit ei ad Boream Mons Rotundus *Monte Ritondo*.
- NEIS } Suana: *Soana*, in monte, cuius pes duobus fluuiis eluitur: patria fuit Gregorij VII.
- AGRI San-Florinum: *S. Fiore*, Comitatus titulo illustre oppidum.
- MONTVNIATA IVGA, olim Mons Tuniatuſ Catoni, montes Tynni Straboni glandiferi: hodie *Montagnata*.
- SE- VICARIATVS, }
seu }
NEN- TERRITORIUM }
RODICOFANI, }
clientelæ Pontificiæ. }
SIS. }
VICARIATVS }
PETILIANI, }
Comité de Petiglian. }
- RODICOFANVM: *Radicofano*, oppidum permunitum, cõditum à Desiderio Rege Longobardorum, & ab Hadriano Pontif. IV. muris firmissimis cinctum. Habebatur vltimum castrum Patrimonij D. Petro donati à Mathilde.
- PETILIANVM: *Petigliano*, locus naturâ firmissimus inter ditiones summi Pontificis, & Magni Ducis, patrimonium Vrsinorum: de quibus diximus in historicis.

MARITIMVS TRACTVS AGRI SENENSIS,

	PLV̄-	POPVLONIUM : <i>Populonia destrutta</i> , sic destructum est à Nicetâ Patricio Constantinopolitano Imperatoris classis præfecto, vt ab eo tempore numquam surrexit. Tribus abhinc millibus excitatum
MA-	BI-	
RITI-	NEN-	
MVS	SIS	PLVMBINVM : <i>Piombino</i> , ex superioris ruinis, aliter Plumbinaria dicta; vulgus enim Populonium in Plumbinum cōtraxit, vt vult Leander: nunc à Francis obtinetur, antè ab Hispanis, olim & ab Appianis.
AGER	DI-	
CI-	TIO,	
TE-	<i>la Seigneurie de Piombino.</i>	Portus Baratus : <i>Porto Barato</i> , corruptè pro Arato, vt vult Leander, quondam Populonijs portus.
RIOR		Scarlinum : <i>Scarlino</i> , in colle, cuius ager fructuosus in primis.
		Castilio Piscaliæ cognominatus à Monte Piscalo, eò vsque excurrète: <i>Castiglione</i> , vnde lacui nomē.
		Burianum : <i>Buriana</i> , ad lacum prædictum.
		Columna : <i>Colonna</i> , in Mediterraneis.
		GROSSETVM, seu Rossetum : <i>Grosseto</i> , vrbs Episcopalis.
		Vmbro : <i>Vmbro</i> .
MA-		SATVRNIA : <i>Saturnia</i> , non procul à Fl. <i>Albegna</i> , pertinet ad Ducem, sed sub iure clientelari S. Anastasiæ, seu trium fontium Romæ.
RITI-		Sempronianum : <i>Sanprugnano</i> , iuxta quod oritur Albenga Fl.
MVS		Maglianum : <i>Magliano</i> .
		Mons Iani : <i>Monte-Iano</i> .
		Mons Maranus : <i>Monte Marano</i> .
AGER		Capalbium, seu Caput Aluei Blondo, Annio Caput Abantium : <i>Capalbio</i> , aliter <i>Caparbio</i> .
		ANSEDONIA : <i>Ansedonia</i> , vbi olim Cosæ euersæ à Gothis; excitata est à Sironibus Germaniæ populis Desiderio Regi Longobardo militantibus.

		A Legatis Caroli Magni excisa & capta, non sine miraculo allata ad eam S. Anastasij capite. Nunc in eius ruderibus dæmones habitare creduntur ab indigenis.
vulgò les Maremnes, Italis Maremma.	V L-	
	TE-	ST A-
		TVS
	RIOR	PRÆ-
		S I-
	D II,	
	Maremma di là.	Stato delli Præsidij.
		PORTVS HERCVLIS: <i>Porto Hercole</i> , ad Orientem Argentariæ peninsulæ; vrbs permunita cui incumbit M. Philippi: <i>Monte Philippo</i> .
		MONS ARGENTARIVS: <i>Monte Argentaro</i> , in peninsulâ cognomine, quem Annius ait appellandum esse Volcentarium; sed quæ fides potest adhiberi homini fidei profligatissimæ?
		Fanum S. Stephani: <i>San-Steffano</i> , ad Occidentem peninsulæ; statio sat comoda.
		ORBITELLVM: <i>Orbitello</i> , hoc sæculo celebre aduersusque fortunâ nostrâ, oppidum munitissimum in lacu cognomine.
		Telamon portus Vetus & Novus, Novus sat munitus est; Vetus deficit: <i>Telamone</i> .

FLV-	V MBRO: <i>Ombrone</i> , hunc agrum irrigans, in quem	} Merfa: <i>Merfa</i> . Farma: <i>Farma</i> . Bozuna: <i>Bozuna</i> .
VII	minores fluuij deuoluuntur.	
AGRI	Cornia: <i>Cornia</i> limes agri Senensis & Pisani.	} Lerita: <i>Lerita</i> . Orcius: <i>Orcio</i> .
SE-	Alma: <i>Alma</i> , fluuiolus initium sinus Plumbinensis.	
NEN-	Brunus: <i>Brune</i> , ortus ex montibus Massæ defluens in lacum Castilioneum.	
SIS.	Osa: <i>Osa</i> fluuiolus, veriùs torrens.	
	ALBANIA: <i>Albegna</i> , in finem Telamonensem defluens.	
	PISCIA: <i>Piscia</i> , dirimens partrimonium S. Petri ab agro Senensi.	

- L A- } CALIDA PALVS : *Caldana Palude*, sic dicta quòd calidas
 CVS } aquas recipiat. In eam cadit Fl. Cornia.
 AGRI } CASTILIONÆVS LACUS : *Lago di Castiglione*, olim dictus
 S E- } Aprilis; ab oppido nomen habet.
 NEN- } Bernardi LACUS : *Lago Bernardo*, ad oppidum Grossetum:
 S I S. } *Grosseto*.
 ORBITELLVS, Salsus, se angustis faucibus in mare im-
 mittens : *Orbitelli Stagno*, in cuius medio oppidum no-
 bis notissimum, & clade nostrâ.
- INSV- } COSMOPOLIS : *Cosmopoli*, sic dicta à Magno
 L Æ } ILVA } Cosmo qui eam communiuit arcibus tribus,
 } ut & Portum Ferratum : *Porto Ferrato*, na-
 } uium capacissimum, ne piratarum receptus
 } esset.
 DI- } PORTVS LONGONIS : *Porto Longone*, sic dictus
 } *l'Isle* } quia in lōgum excurrit, ante paucos annos
 } *d'Elbe.* } sicut & Plumbinum creptus Hispanis Gal-
 } } lorum fortitudine, & arte militari.
 TIO- } Volturanum : *Voltorano*, supra Cosmopolim.
 N I S } Statio Prochiana : *Piaga di Procchio*.
 } Fanum S. Andreae : *Sant-Andrea*, iuxta quod
 } *S. Maria del Monte*, locus religiosus.
- INSVLÆ } CERBOLUS : *Cerboli*.
 AD } PALMARIOLA : *Palmaruola*.
 ILVAM } PLANUSA : *Pianosa*.
- S E- } TROIA : *Troia Isola*, vicina admodum oræ Senensi, & præ-
 } nè è regione ostij Almæ fluuij.
 NEN- } Mons Christi : *Monte Christo*, vbi vrbecula & arx.
 S I S. } Igiliū : *Giglio Isola*, nobis *l'Isle des Lys*, vbi ad cohiben-
 } dos Piratas, & Turcas propugnaculum.
 } Insula Herculis : *Isola di Hercole*.
 } Ganutum : *Gianuti*, cum statione non illepidâ, sed aquâ
 } & indigenis caret.